

Међународни рачуноводствени стандард 21: Ефекти промена курса валута страних валута

Циљ

1. Субјект може предузимати иностране активности на два начина. Може вршити трансакције у страним валутама или може имати инострано пословање. Надаље, субјект може презентирати своје финансијске извештаје у страниој валути. Циљ овог Стандарда је да пропише како укључити трансакције у страниој валути и инострано пословање у финансијске извештаје субјекта и како превести финансијске извештаје у валуту објављивања.

2. Основна питања су: који курс (курсева) страних валута користити и како приказати ефекте промена курса страних валута у финансијским извештајима.

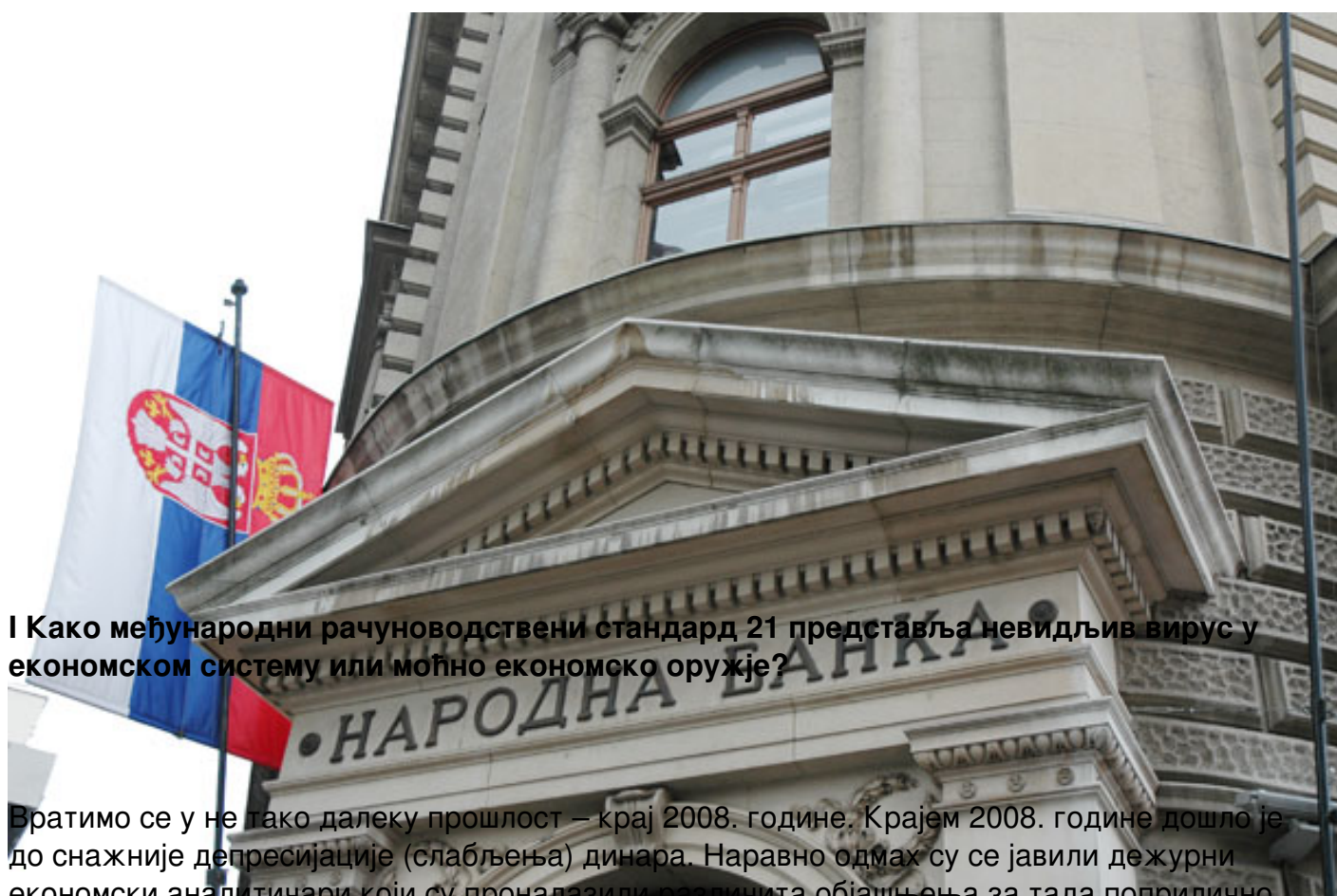
3. Овај Стандард се примењује:

а) код рачуноводственог третмана трансакција и стања у страним валутама, осим код оних деривативних трансакција и стања који су у опсегу МРС-а 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење;

Пише: Дејан Миљковић
недеља, 29 март 2015 12:45

б) код превођења резултата и финансијског положаја иностраног пословања који су укључени у финансијске извештаје субјекта путем консолидације, пропорционалне консолидације или методе удела; и

ц) код превођења резултата пословања и финансијског положаја субјекта у валуту објављивања.

I Како међународни рачуноводствени стандард 21 представља невидљив вирус у економском систему или моћно економско оружје?

Вратимо се у не тако далеку прошлост – крај 2008. године. Крајем 2008. године дошло је до снажније депресијације (слабљења) динара. Наравно одмах су се јавили дежурни економски аналитичари који су проналазили различита објашњења за тада поприлично снажну депресијацију динара. Да вас подсетим, почетком 2008. године евро је вредео 82 динара, а током те 2008. године динар је чак јачао у односу на евро, тако да је у септембру евро износи око 76 динара, и онда – шок! Од септембра 2008. до 31.12.2008. г. динар је депрецирао до 88.6 динара за 1 евро. Колеге економисти и многобројни економски аналитичари на различите начине су тумачили ово слабљење динара – повлачење капитала, напад пензионера на мењачнице и куповина евра, повећање увоза итд. Све наведено може да утиче на слабљење динара, али мене је заинтересовало колико банке добијају са овим слабљењем динара, и да ли постоји можда још нешто што би требало размотрити при анализи депресијације динара. Као што то обично бива када

Пише: Дејан Миљковић
недеља, 29 март 2015 12:45

тражите једну ствар, пронађете сасвим другу. Десило вам се то већ, зар не?

Упоређујући кварталне билансе успеха Банке Интеза, примљивих у првом и трећем кварталу 2008. године, кварталу када је динар јачао у односу на крај године и односу на почетак године, јавља значајна позитивна разлика (укупни приходи/расходи од курсних разлика) од око 3,9 милијарди динара. У другом кварталу, на крају 2008. године, када је дошло до значајне депресијације динара, курсна разлика је износила - 8,8 милијарди динара тј. 41% прихода од камате!? Ово су само бројеви које би требало подробније објаснити. Наиме, ставка приходи/расходи од курсних разлика, у билансу успеха одбија се од опорезиве добити или се додаје опорезивој добити у зависности да ли је ставка негативна или позитивна тј. добит на крају године се повећава или умањује пре опорезивања. Погледајте то на сасвим упрошћеном примеру.

Пример – Случај депресијације динара (година 2008.) у 000 рсд

Приходи од камата 21.584.582

Расходи од камата - 8.347.626

Нето добитак ☐☐☐ 13.236.956

Курсне разлике -8.793.502

Добитак □□ □□□ **4.443.454**

Овај упрошћен приказ биланса успеха показује за колико негативна курсна разлика умањује добитак на крају обрачунског периода у случају депресијације (слабљења) валуте. Наравно на ту умањену добит примењује се стопа пореза на добит, која је у случају Србије до промене износила 10% а након промене пореске стопе 15%. У примеру, ако изузмемо курсну разлику, по пореској стопи од 10% порез би износио око 132 милиона динара или по курсу у посматраној години око 1,5 милиона евра. Када укључимо курсне разлике у биланс успеха, онда је порез око 4,4 милиона динара или у еврима око 500 хиљада евра. Наравно ово је само пример како бисте уочили како једна рачуноводствена категорија (IAS 21) може значајно да утиче на пословни резултат (добит) и да истовремено има снажне импликације на целокупни економски систем.

Пише: Дејан Миљковић
недеља, 29 март 2015 12:45

	2008		2009		2010		2011		2012	
Banca Intesa	-8.793.502	-99.249	-9.925	-7.162.454	-74.702	-7.470	-13.798.805	-130.807	-13.081	-13.081
Hypo Alpe-Adria	-7.932.660	-89.533	-8.953	-3.976.968	-41.479	-4.148	-9.774.712	-92.660	-9.266	-9.266
Komercijalna banka Zagreb	-3.604.498	-40.683	-4.068	-4.758.595	-49.631	-4.963	-7.371.170	-69.876	-6.988	-6.988
Banka za poslovne usluge	-1.330.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
Banka za opšte poslovanje	-27.846	-2.785	-5.769.539	-54.693	-5.469	-5.469	-5.469	-5.469	-5.469	-5.469
Banka za opšte poslovanje	-29.765	-2.977	-8.469.559	-80.288	-8.029	-8.029	-8.029	-8.029	-8.029	-8.029
Banka za opšte poslovanje	-254.018	-25.402	-50.784.867	-481.419	-48.142	-48.142	-48.142	-48.142	-48.142	-48.142

Banka za opšte poslovanje

Пише: Дејан Миљковић
недеља, 29 март 2015 12:45

Пише: Дејан Миљковић
недеља, 29 март 2015 12:45

